

เดกการเกษตร Kehakankaset Circulation: 50,000 Ad Rate: 22,000	Section: -/- วันที่: พุธ 1 - ศุกร์ 31 กรกฎาคม 2563 ปีที่: 44 ฉบับที่: 7 จำนวนหน้า: 4 Ad Value: 88,000 หน้า: 178(เต็มหน้า), 179, 180, 181 PRValue (x3): 264,000 คลิป: สีสี่ คอลัมน์: งานแปล: ศูนย์กลางอาหารชุมชน เสริมแกร่งความมั่นคงอาหารและโภชนาการ ของคนในชุมชน...
---	--

งานแปล

เรื่อง : จักรกฤษณ์ ศรีแสง

นักทดลองวิทยาศาสตร์วิจัย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)

อีเมล : jakkritoneku@gmail.com

ศูนย์กลางอาหารชุมชน

เสริมแกร่งความมั่นคงอาหารและโภชนาการ ของคนในชุมชนหลังวิกฤติโควิด - 19

△ แผนผังการดำเนินงานเบื้องต้นและการเชื่อมโยงคนในชุมชนของศูนย์กลางอาหารชุมชน (ดัดแปลงจาก: Local Food Hub, 2020)

“จากบทความที่ผ่านมา ผู้เขียนนำเสนอภาพรวมผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ต่อความมั่นคงทางอาหารของโลก พร้อมคำแนะนำสำหรับมาตรการลดผลกระทบในภาพรวมขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) จากมาตรการการจำกัดการเคลื่อนย้ายและลดการแพร่ระบาดของเชื้อโรคส่งผลให้เกิดปัญหาการตกงาน การกระจายสินค้าเกษตรและอาหาร รวมถึงข้อจำกัดด้านเศรษฐกิจที่ซับซ้อน”

ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อภาพรวมของระบบการเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารทั่วโลก ซึ่งมีคาดการณ์ว่าจะส่งผลกระทบอย่างต่อเนื่องไปอีกประมาณ 1-2 ปีข้างหน้า ซึ่งทำให้เกิดวิกฤติการณ์ขาดแคลนอาหารและเกิดภาวะทุพโภชนาการ (Malnutrition) ในหลายพื้นที่ทั่วโลก

โดยบทความนี้จะขอนำเสนอแนวทางการเสริมความแข็งแกร่งความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการของคนในชุมชนด้วยระบบศูนย์กลางอาหารชุมชน (Community Food Hub) ซึ่งนอกจากจะสามารถสร้างแนวทางการกระจายผลิตภัณฑ์อาหารในชุมชนแล้ว ยังสามารถเชื่อมโยงชุมชนและกระตุ้นเศรษฐกิจของชุมชนได้ดีอีกด้วย ซึ่งเกษตรกรรายย่อยที่จะเข้าร่วมในระบบศูนย์กลางอาหารชุมชนจะต้องเป็นเกษตรกร หัวก้าวหน้า ตามทันเทคโนโลยี และสนใจในการพัฒนาช่องทางการตลาด รวมถึงการพัฒนาระบบการผลิตของตัวเองอย่างต่อเนื่อง

△ การกระจายสินค้าชุมชนผ่านเครือข่ายศูนย์กลางอาหารชุมชน (อ้างอิงจาก: Local Food Hub, 2020)

เดิการเกษตร

Kehakankaset
Circulation: 50,000
Ad Rate: 22,000

Section: -/-

วันที่: พุธ 1 - ศุกร์ 31 กรกฎาคม 2563

ปีที่: 44

ฉบับที่: 7

จำนวนหน้า: 4

Ad Value: 88,000

หน้า: 178(เต็มหน้า), 179, 180, 181

PRValue (x3): 264,000

คลิป: สีสี่

คอลัมน์: งานแปล: ศูนย์กลางอาหารชุมชน เสริมแกร่งความมั่นคงอาหารและโภชนาการ ของคนในชุมชน...

△ ผลผลิตของเกษตรกรรายย่อยที่เข้าร่วมเป็นเครือข่ายศูนย์กลางอาหารชุมชน (อ้างอิงจาก: Local Food Hub, 2020)

△ ตัวอย่างผลผลิตจากฟาร์มเครือข่าย (อ้างอิงจาก: Local Food Hub, 2020)

△ ตัวอย่างผลผลิตจากฟาร์มเครือข่าย (อ้างอิงจาก: Local Food Hub, 2020)

△ ผลผลิตของเกษตรกรรายย่อยที่เข้าร่วมเป็นเครือข่ายศูนย์กลางอาหารชุมชน (อ้างอิงจาก: Local Food Hub, 2020)

△ (อ้างอิงจาก: Local Food Hub, 2020)

ศูนย์กลางอาหารชุมชนเป็นรูปแบบการจัดการระบบอาหารของชุมชน โดยให้ความสำคัญต่อการเชื่อมโยงอาหารและวัตถุดิบกับชุมชนโดยรอบ เน้นการกระจายอาหารให้ครอบคลุมและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของคนในชุมชน และสนับสนุนกลไกตลาดอาหารในท้องถิ่น เป็นการเพิ่มสิทธิ์การเข้าถึงอาหารของคนในชุมชน การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนด้วยอาหาร รวมถึงยังเสริมสร้างระบบความมั่นคงทางอาหารของชุมชนได้อย่างยั่งยืน ดังนั้นในบทความนี้จะขอยกตัวอย่างการพัฒนาศูนย์กลางอาหารชุมชนของ Local Food Hub ในชาร์ลอตต์วิลล์ รัฐเวอร์จิเนีย สหรัฐอเมริกาเป็นการรวมตัวกันเพื่อภารกิจในการเชื่อมโยงผู้คนภายในชุมชนกับอาหารภายในท้องถิ่นเพิ่มโอกาสทางการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์อาหาร รวมถึงเพิ่มศักยภาพในการผลิตอาหารชุมชนให้เกิดความมั่นคง

ดำเนินกิจกรรมมาแล้วมากกว่า 10 ปี โดยเน้นการสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ซึ่งไม่เพียงแต่การพัฒนาระบบอาหารของชุมชนเท่านั้น แต่ยังมีสร้างการเรียนรู้และความเชื่อมั่นให้กับคนรุ่นใหม่ ให้ทราบและตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของอาหาร ผลิตภัณฑ์อาหาร รวมถึงวัตถุดิบในท้องถิ่นที่สดใหม่ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพของคนในชุมชน ระบบการผลิตพืชผักสวนครัว และยังเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนได้เป็นอย่างดี

179
เดิการเกษตร
125631

วิสัยทัศน์ของการสร้างศูนย์กลาง

อาหารของ Local Food Hub ในรัฐเวอร์จิเนียเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไรที่มุ่งเน้นการร่วมมือระหว่างคนในชุมชนเพื่อเชื่อมโยงแปลงผลิตและฟาร์มขนาดเล็กกับตลาดชุมชน โรงพยาบาล โรงเรียน โรงแรมและร้านอาหารของคนในชุมชน รวมถึงร้านค้าปลีกต่างๆ ให้เกิดการสร้างงานและการเข้าถึงแหล่งอาหารที่สดใหม่และยังคงคุณค่าทางโภชนาการ และยึดหลักการผลิตที่ปลอดภัย นอกจากนี้ทีมงานยังได้จัดทำโครงการ Fresh Farmacy ที่จะเชื่อมโยงผู้ผลิตและผู้ค้าในชุมชนและคอยจัดส่งผักและผลไม้ในท้องถิ่นตามฤดูกาลสำหรับคนที่ต้องการและมีปัญหาด้านสุขภาพที่ต้องการอาหารเฉพาะ

โดยสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าในชุมชนว่าจะได้รับผลิตภัณฑ์อาหารที่มีความปลอดภัยและชุมชนเป็นผู้ผลิตเอง ซึ่งอาหารส่วนใหญ่นั้นมาจากฟาร์มที่เข้าร่วมเป็นพันธมิตรกับ Local Food Hub ในพื้นที่รัฐเวอร์จิเนียนั่นเอง นอกจากนี้ทางทีมงานยังมีการเชื่อมโยงกับ Food Hub ในพื้นที่อื่นๆ เช่น พื้นที่ของรัฐแคลิฟอร์เนีย รัฐเซาท์แคโรไลนา หรือรัฐจอร์เจีย เพื่อเป็นการเพิ่มความหลากหลายของอาหารให้กับชุมชน ในทางกลับกันก็มีการส่งผลผลิตในชุมชนไปขายใน Food hub ของรัฐอื่นอีกด้วย ซึ่งถือว่าเป็นการเชื่อมโยงตลาดภายนอกและเป็นการกระจายสินค้าได้อีกทาง รวมถึงในเว็บเพจของกลุ่มยังมีการสอนวิธีการประกอบอาหารจากผลิตภัณฑ์ที่ขายในตลาดชุมชนอีกด้วย ทั้งเมนูอาหารคาว และอาหารหวาน เป็นต้น

ในขณะที่ปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องทำให้ Local Food Hub ต้องปรับกลยุทธ์ในการเชื่อมโยงกลุ่มเกษตรกร ตลาด และผู้ซื้อในชุมชน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของสมาชิก โดยได้สร้างกระบวนการจำหน่ายผักและผลไม้ท้องถิ่นในรูปแบบ Drive through ซึ่งจะเปิดให้ผู้บริโภคจองผลิตภัณฑ์และจ่ายเงินก่อน แล้วมารับสินค้าตามเวลาที่กำหนด ซึ่งผู้ซื้อไม่จำเป็นต้องลงจากรถ เพียงแค่ยื่นหลักฐานการสั่งซื้อและรับของได้ทันที ซึ่งถือเป็นมาตรการที่น่าสนใจมาก

△ การให้บริการด้านแรงงานสำหรับเครือข่ายศูนย์กลางอาหารชุมชน (อ้างอิงจาก: Local Food Hub, 2020)

สำหรับการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรสำหรับชุมชน รวมถึงยังปลอดภัยจากการเข้าไปซื้อของในพื้นที่ที่มีคนจำนวนมาก แคมป์ยังสามารถตรวจสอบแหล่งผลิตได้อีกด้วย ซึ่งในเว็บไซต์ของ Local Food Hub ยังได้รวบรวมเว็บไซต์ของสวนที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกไว้อีกด้วย ตัวอย่างเช่น สวน Phantom Hill Farm สวน Bellair Farm CSA และสวน Sweet Greens Farm เป็นต้น ซึ่งนอกจากผู้ซื้อจะสามารถซื้อของในระบบตลาดของ Local Food Hub ได้แล้วยังสามารถเข้าไปตรวจสอบราคาและสามารถสั่งซื้อสินค้าจากสวนได้โดยตรงอีกด้วย รวมถึงยังสามารถรู้แหล่งผลิตและไปเยี่ยมชมสวนตามที่อยู่ที่ได้ไว้ได้เป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคว่าจะสามารถเข้าถึงผลิตภัณฑ์อาหารที่สะอาด ปลอดภัย และรู้แหล่งที่มาของผลผลิต

การจัดระบบศูนย์กลางอาหารมีหลายระดับ ทั้งระดับชุมชน จังหวัด ภูมิภาค หรือในระดับประเทศ ซึ่งมีบริบทการทำงานที่แตกต่างกัน แต่สามารถเชื่อมโยงและดำเนินงานควบคู่กันไปได้ โดยศูนย์กลางอาหารชุมชนของสหรัฐอเมริกา มีการเริ่มต้นดำเนินงานมาตั้งแต่ปี 2009 ในชื่อ "Know Your Farmer, Know Your Food (KYF2)" โดยมีการกิจในการเชื่อมโยงเกษตรกรรายย่อยกับผู้บริโภคในชุมชน อีกทั้ง USDA ได้ร่วมมือกับ Wallace Center

△ การช่วยเหลือด้านการจัดการบรรจุภัณฑ์ของศูนย์กลางอาหารชุมชน (อ้างอิงจาก: Local Food Hub, 2020)

และเครือข่ายอื่นๆ ในการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายศูนย์กลางอาหารระดับประเทศอีกด้วย

โดยประเภทของบริการและกิจกรรมที่เกิดจากศูนย์กลางอาหารชุมชน แบ่งเป็น 3 ส่วนหลัก ได้แก่ 1. งานบริการทั่วไป เช่น การกระจายสินค้า งานนายหน้า การสร้างแบรนด์และสร้างตลาด การส่งเสริมการผลิต การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การบริการด้านการตลาด การขาย รวมถึงสถานที่จัดเก็บผลผลิตทางการเกษตร เป็นต้น 2. งานด้านการบริการผู้ผลิต ได้แก่ การเชื่อมโยงผู้ผลิตและผู้ซื้อ การจัดการ

โครงการเกษตร

Kehakankaset
Circulation: 50,000
Ad Rate: 22,000

Section: -/-

วันที่: พุธ 1 - ศุกร์ 31 กรกฎาคม 2563

ปีที่: 44

ฉบับที่: 7

จำนวนหน้า: 4

Ad Value: 88,000

หน้า: 178(เต็มหน้า), 179, 180, 181

PRValue (x3): 264,000

ศิลป์: สีสี่

คอลัมน์: งานแปล: ศูนย์กลางอาหารชุมชน เสริมสร้างความมั่นคงอาหารและโภชนาการ ของคนในชุมชน...

△ แผนที่เครือข่ายและฟาร์มที่เข้าร่วมเครือข่ายของศูนย์กลางอาหารชุมชน (อ้างอิงจาก: Local Food Hub, 2020)

การขนส่งระหว่างฟาร์ม การอบรมระบบ การจัดการผลผลิตและวิทยาการ หลังการเก็บเกี่ยว ให้ความสำคัญด้านการจัดการธุรกิจและการบริการ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ การจัดการระบบการผลิตอาหารปลอดภัย หรือ GAP รวมถึงระบบการประกันสินค้าและความเสียหาย เป็นต้น และ 3. งานด้านการบริการชุมชนและการจัดการสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การเพิ่มการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของการซื้อของภายในชุมชน การจัดทำธนาคารอาหารชุมชน การเพิ่มโอกาสการทำงานสำหรับเยาวชนและคนในพื้นที่ การสร้างโปรแกรมความช่วยเหลือด้านโภชนาการแก่คนในชุมชน การคัดกรองปัญหาสุขภาพของคนในชุมชน การสาธิตการทำอาหารจากผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น การจัดส่งบริการและผลิตภัณฑ์อาหาร รวมถึงการรองรับระบบการจัดการของเหลือทิ้งและการจัดการขยะอาหารชุมชน

ทั้งนี้ถ้ามองในภาพรวมการทำงาน ของศูนย์ฯ จำเป็นต้องมีการร่วมมือกัน ของหลายหน่วยงานในพื้นที่ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงเกษตรกรและผู้บริโภค ในชุมชน ซึ่งต้องมีการดำเนินงานและติดตามผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดอีกด้วย สำหรับประเทศไทยหน่วยงาน ภาครัฐ ได้แก่ สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้ดำเนินการ

สนับสนุนและส่งเสริมกระบวนการสร้าง เศรษฐกิจภายในชุมชนท้องถิ่น ให้ความเข้มแข็งและยั่งยืน ซึ่งวางมาตรการ ในการต่อยอดนโยบาย 12 ประเด็น เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน ได้แก่ 1) ผ้าพื้นเมือง 2) ข้าวและโรงสีชุมชน 3) ผักสวนครัว 4) ท้องเที่ยวชุมชน 5) ส่งเสริมอาชีพ 6) ตลาดชุมชน 7) บริการสุขภาพชุมชน 8) จัดการน้ำ 9) ป่าชุมชน 10) จัดการขยะ 11) องค์การการเงิน และ 12) ศูนย์เรียนรู้ ซึ่งในส่วนของการพัฒนาตลาดชุมชน เป็นยุทธศาสตร์ที่ชุมชนต้องยึดที่มั่น ในการพัฒนาชุมชนและสร้างเศรษฐกิจฐานราก โดยเน้นการพัฒนาตลาดชุมชน ที่จำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์ที่ได้จาก คนในชุมชน ไม่น้อยกว่า 80% เพื่อให้เกิด การหมุนเวียนเงินให้อยู่ภายในชุมชน ให้มากที่สุด และยังให้ความสำคัญกับ ระบบการเกษตรแบบยั่งยืน

การเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ผักพื้นบ้าน การส่งเสริมสุขภาพของคนในชุมชน ด้วยการส่งเสริมให้บริโภคอาหารปลอดภัย ที่ได้จากชุมชน เน้นการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ของคนในชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง อย่างไรก็ตาม ในภาวะของความไม่แน่นอน ของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - 19 และกระแสการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตประชาชน ดังนั้น ตลาดชุมชนเองก็ต้องปรับเปลี่ยน

△ การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนด้วยการเสริมสร้าง การเรียนรู้และปลูกจิตสำนึกให้กับเยาวชนของ ศูนย์กลางอาหารชุมชน (อ้างอิงจาก: Local Food Hub, 2020)

เพื่อให้สามารถเกิดการกระจายสินค้า สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร และเพิ่มช่องทาง ในการเข้าถึงแหล่งของอาหารและผลิตภัณฑ์ อาหารให้ครอบคลุมตามความต้องการ ของคนในชุมชน รวมถึงคนในชุมชนเอง จำเป็นต้องมีการผลิตผักและผลไม้ที่พอจะ ปลูกได้ เพื่อเพิ่มความมั่นคงทางอาหาร ภายในครัวเรือนด้วยอีกทาง (K)

อ้างอิงข้อมูลและภาพจาก :

1. Local Foods Hub. 2020. เว็บไซต์ <https://www.localfoodhub.org/about-us/> เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2563.
2. Manikas Ioannis, Malindretos George and Moschuris Socrates. 2019. A Community-Based Agro-Food Hub Model for Sustainable Farming. Sustainability 11 (1017): 1-17.
3. Clare Horrell, Stuart D Jones and Suzanne Natelson. 2020. An investigation into the workings of small scale food hubs. เว็บไซต์ https://www.sustainweb.org/pdf/mlfw_hubs_research_summary.pdf เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2563.
4. Erica Isomura. 2020. Shifting from food bank to food hub in south van. เว็บไซต์ <http://vancouverfoodnetworks.com/2018/06/new-food-hub-in-south-van/> เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2563.
5. Barham, James, Debra Tropp, Kathleen Enterline, Jeff Farberman, John Fisk, and Stacia Kiraly. 2012. Regional Food Hub Resource Guide. U.S. Dept. of Agriculture, Agricultural Marketing Service. Washington, DC